

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2004. gada 20. aprīļa
rīkojumu Nr. 241

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0240

Profesija Lauksaimniecības palīgstrādnieks

Kvalifikācijas līmenis 1

Nodarbinātības apraksts Lauksaimniecības palīgstrādnieks strādā lauku saimniecībās, veic lauksaimniecības produkcijas ražošanu, ir tiešais darbu izpildītājs kvalificēta speciālista vadībā.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Sagatavot augsni.	1.1. Novērtēt augsnes agrotehnisko gatavību. 1.2. Pielietot attiecīgam kultūraugam atbilstošu augsnes apstrādes paņēmieni. 1.3. Pielietot kūtsmēslus un minerālmēslus. 1.4. Veikt palīgdarbus organisko un minerālmēslu izkliedēšanā. 1.5. Kopt nosusināšanas sistēmas.
2. Iesēt (iestādīt) kultūraugus.	2.1. Novērtēt un sagatavot izsējai sēklas (stādāmo) materiālu. 2.2. Pielietot kultūraugu sējas (stādīšanas) paņēmienus. 2.3. Novērtēt izpildīto sējas (stādīšanas) darbu kvalitāti.
3. Uzturēt kārtībā lauku sētu.	3.1. Kopt zālienu. 3.2. Veikt dzīvžoga formas uzturēšanu apgriežot. 3.3. Apkopt košumkrūmus un dekoratīvos augus. 3.4. Veikt lauku sētas sakopšanas darbus atbilstoši sezonai.
4. Kopt kultūraugus, kultivētās pļavas un ganības.	4.1. Veikt ravēšanu. 4.2. Veikt laistīšanu. 4.3. Veikt papildmēslošanu. 4.4. Veikt ganību sagatavošanu ganīšanai un apkopšanu.
5. Kopt augļu dārzu.	5.1. Pielietot atbilstošus darba rīkus un instrumentus. 5.2. Veikt augļu dārza apkopšanu.
6. Novākt kultūraugus.	6.1. Novērtēt kultūraugu gatavības pakāpi. 6.2. Veikt palīgdarbus kultūraugu novākšanā. 6.3. Novērtēt iegūto ražu.
7. Veikt ražas pēcapstrādi.	7.1. Sagatavot glabātuves produkcijas uzglabāšanai. 7.2. Sagatavot un novietot produkciju glabāšanai. 7.3. Novērot un uzturēt glabāšanas režīmu. 7.4. Sagatavot produkciju realizācijai.
8. Barot lauksaimniecības dzīvniekus.	8.1. Novērtēt lopbarības kvalitāti. 8.2. Sagatavot barību izēdināšanai. 8.3. Ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus. 8.4. Veikt lauksaimniecības dzīvnieku ganīšanu. 8.5. Sekot līdzi lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvoklim.
9. Kopt lauksaimniecības dzīvniekus.	9.1. Sakārtot novietnes. 9.2. Izvākt kūtsmēslus. 9.3. Uzturēt tīrību un kārtību lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs un tās apkārtnē. 9.4. Veikt dezinfekciju.
10. Ievērot darba drošības noteikumus.	10.1. Ievērot darba aizsardzības un apkārtējās vides aizsardzības nosacījumus. 10.2. Ievērot ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus. 10.3. Izvēlēties un pielietot nepieciešamos individuālos darba aizsardzības līdzekļus. 10.4. Sniegt pirmo palīdzību. 10.5. Ievērot saimniecības (uzņēmuma) iekšējās kārtības noteikumus.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Fizikālie faktori – darbs telpās vai lauka apstākļos.
- Bioloģiskie faktori – darbs ar dzīvniekiem, augiem.
- Ķīmiskie faktori – darbs ar minerālmēsliem, degvielu un smērvielām, augu aizsardzības līdzekļiem un dezinfekcijas līdzekļiem.
- Organizatoriskie faktori – darbs tiek veikts individuāli vai grupās, kvalificēta speciālista vadībā.

Īpašas prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai

- Saudzīga attieksme pret dabu un apkārtējo vidi.
- Saudzīga attieksme pret dzīvniekiem.

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none">• Pazīt lauksaimniecības produkciju.• Pielietot atbilstošu augsnes apstrādes paņēmienus.• Pielietot kūtsmēslu izkliešanas un minerālmēslu izsējas paņēmienus.• Veikt platību uzmērīšanu.• Noteikt kultūraugu gatavības pakāpi.• Pielietot kultūraugu novākšanas paņēmienus.• Novērtēt organoleptiski produkcijas kvalitāti.• Pielietot kultūraugu pēcapstrādes paņēmienus.• Pārzināt produkcijas glabāšanas režīmus.• Lietot lopbarības līdzekļus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai.• Audzēt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus.	<ul style="list-style-type: none">• Veikt darbus atbilstoši darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un sanitārijas noteikumiem.• Ievērot vides aizsardzības noteikumus.• Sniegt pirmo neatliekamo palīdzību.	<ul style="list-style-type: none">• Zināt valsts valodu.• Veidot pozitīvu saskarsmi.• Strādāt patstāvīgi un grupā.• Ievērot profesionālās ētikas principus.• Apzinīga un atbildīga attieksme darbā.• Nodrošināt izpildāmo darbu kvalitāti.• Spēja piemēroties sarežģītās situācijās.• Ievērot likumdošanu.• Ievērot darba līguma nosacījumus.• Ievērot un cienīt darba devēja prasības.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Augs, tā augšanas apstākļi			
Augsne, tās īpašības			
Augsnes apstrāde			
Augsnes mitruma regulēšana			
Nezāles, to apkarošana			
Augu barošana			
Augu aizsardzība			
Augu maiņa, augu seka			

Sēkla, tās īpašības			
Laukaugu iedalījums un to audzēšana			
Lopbarības ražošana			
Mērniecības pamati			
Bioloģiskā lauksaimniecība			
Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija un fizioloģija			
Dzīvniekam nepieciešamās barības vielas, līdzekļi un to raksturojums			
Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana un barības apstrāde pirms izēdināšanas			
Lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas pamati			
Netradicionālo dzīvnieku audzēšana			
Lauksaimniecības dzīvnieku produkcijas ieguve un realizācija			
Kūtsmēslu izvākšana			
Rokas darba rīku pielietošana			
Apkures sistēmu ekspluatācija			
Vēdināšana			
Kanalizācija			
Saimniekošanas pamati			
Individuālā aizsardzība			
Darba aizsardzība			
Darba drošība			
Pirmā palīdzība			
Saskarsmes psiholoģija			

Profesijas standarta projekta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Eleonora Maisaka - Bauskas Lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāja, Z/s “Upescelmiņi” īpašiece;
- Ieva Liņņa - Bauskas Lauksaimniecības konsultāciju biroja augkopības speciāliste, Z/s “Zeltkalniņi” īpašiece;
- Ligita Mendele - Z/s “Senči” vadītāja;
- Ināra Bērzapāne - Z/s “Griezes” īpašiece;
- Marija Teišerka - Z/s “Ziedoņi-2” izpilddirektore;
- Arnolds Jātnieks - Z/s “Vaidelotes” īpašnieks;
- Inga Bērziņa- Valsts Saulaines LT izglītības centra metodiķe;
- Līga Bračiška – Stiklu speciālās skolas skolotāja.

Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- Laimdota Straujuma - Zemkopības ministrijas Valsts sekretāre;
- Valdis Dzenis – Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes priekšsēdētājs;
- Dzidra Kreišmane – Dr.agr., asoc. profesore, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes locekle.